

ת"פ (נצרת) 16012-07-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (נצרת) 16012-07-22 - מדינת ישראל נ' פלונימחוזי נצרת

ת"פ (נצרת) 16012-07-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

[17.07.2024]

כב' השופט חנא סבאג

גזר דין

הרקע וכתב האישום המתוקן

1. הנאשם הורשע ביום 29.06.2023, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בשתיעבירות של הצתה, עבירות לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בעבירה של היזק בזדון, עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין ובעבירה של תקיפת בת זוג, עבירה לפי סעיף 379 בצירוף סעיף 382(ב) לחוק העונשין.

במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים, כי הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן ויורשע על פיו. כן הוסכם כי בעניינו של הנאשם יתקבל תסקיר שירות המבחן, לאחריו יטענו הצדדים לעונש באופן חופשי.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין הנאשם לא.ס. (להלן: נפגעת העבירה ו/או המתלוננת), התקיים קשר זוגי במשך כשנתיים עד שיחסייהם עלו על שרטון בחודש מאי 2022.

ביום 11.05.2022 חזרו הנאשם, נפגעת העבירה ובנותיה, ברכב מחופשה בים המלח. במהלך הנסיעה התווכחו הנאשם ונפגעת העבירה. בשלב מסוים עצרו את הרכב בתחנת הדלק במפגש הבקעה, שם רגז הנאשם על נפגעת העבירה, החזיק בידו את פניה וסטר לה בפניה. מספר ימים מאוחר יותר, לאחר שלא שוחחו כמה ימים בעקבות האירוע המתואר לעיל, הגיעה נפגעת העבירה לביתו של הנאשם, שם התפתחה מריבה נוספת בין הנאשם לנפגעת העבירה, במהלכה תפסה נפגעת העבירה את הנאשם בפניו והנאשם בתגובה שב ותקף אותה. בעקבות אירועי האלימות המתוארים לעיל ניתקה נפגעת העבירה קשר עם הנאשם.

בהמשך לכך, גמלה בלב הנאשם ההחלטה להצית את רכושה של נפגעת העבירה. לפיכך וביום 21.06.2022, סמוך לשעה 21:30, הגיע הנאשם באמצעות רכבו לרחוב בו מתגוררת נפגעת העבירה בעילבון והחנה את הרכב צמוד לביתה. הנאשם יצא מרכבו, הוציא מהרכב ג'ריקן לבן מלא בבנזין ושפך את הבנזין על רכבה של נפגעת העבירה, רכב מסוג BMW ל.ז. 61131901 (להלן: ה.ב.מ.וו.).

בשלב זה שב הנאשם לרכבו, הדליק חפץ כלשהו בתוך רכבו ויצא חזרה לעבר ה.ב.מ.וו. תוך שהוא זורק את החפץ הדולק לעבר ה.ב.מ.וו. חרף מעשיו, האש לא ניצתה ולכן שב הנאשם לרכבו והדליק בשנית חפץ אחר. הנאשם יצא מרכבו עם החפץ הדולק, זרק אותו לעבר ה.ב.מ.וו. וזה נדלק. מיד לאחר מכן, עזב הנאשם את המקום באמצעות רכבו.

לאחר מכן, ובאותו היום סמוך לשעה 22:35 הגיע הנאשם עם רכבו לסלון הכלות של נפגעת העבירה בעילבון והחנה את הרכב צמוד לסלון הכלות. הנאשם יצא מרכבו, נעמד סמוך לגדר של חצר סלון הכלות, הדליק חפץ זרק אותו לתוך חצר סלון הכלות. האש נתפסה בדשא הסינטטי במקום והנאשם נותר מחוץ לחצר סלון הכלות. לאחר כרבע שעה, סמוך לשעה 22:50, נכנס הנאשם לחצר סלון הכלות. במקום היה ג'ריקן עם בנזין. הנאשם שפך את תכולת הג'ריקן על הדשא הסינטטי במטרה להגביר את האש. מיד לאחר מכן יצא הנאשם משער חצר סלון הכלות, שב לרכבו והביא משם פטיש. הנאשם נכנס בשער החצר, נצמד לדלת הכניסה לסלון הכלות ושבר את זכוכית הדלת. בשלב זה, הרים הנאשם מחצר סלון הכלות חפץ בוער, שסוגו אינו ידוע למאשימה, וזרק אותו לתוך אזור דלת הכניסה לסלון הכלות. מיד לאחר מכן עזב הנאשם את המקום. בעקבות מעשיו המתוארים של הנאשם נגרם נזק ל.ב.מ.וו. של נפגעת העבירה ונשרף דשא סינטטי בחזית סלון הכלות שבבעלותה ונשברה זכוכית דלת הכניסה לסלון הכלות.

תסקירי שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן שנערך ביום 28.01.2024 צוין, כי הנאשם כבן 37 גרוש ואב לשני ילדים בגילאים חמש ושמונה שנים, סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, נעדר עבר פלילי, טרם מעצרו עבד בעסק המשפחתי בתחום של עבודות עפר, תשתיות ותחזוקת כבישים.

אשר לעבירה ולנסיבות ביצועה, שירות המבחן מציין, כי הנאשם הודה בביצועה ולקח אחריות חלקית בגינה. לדבריו הכיר את המתלוננת לפני כשלוש שנים, כאשר היא זאת שפנתה והחלה לבקש ממנו עזרה בנושאי בנייה. תיאר את הקשר עם המתלוננת כקשר של נתינה חד צדדית, כאשר הוא זה שהרגיש כי נמצא בנתינה ואינו מקבל תמורה. כן ציין, כי התפתח ויכוח סוער בזמן נסיעתם מים המלח חזרה הביתה ואז לא הצליח לשלוט בעצמו והיה אלים כלפי המתלוננת. כן הוסיף, כי כיום מבין שנהג באלימות כלפי המתלוננת ומצר על התנהלותו ומצר על הנזק אשר גרם לה. קצינת המבחן ציינה, כי במסגרת מעצרו באיזוק אלקטרוני, השתלב הנאשם, בתאריך 17.12.2023, בקבוצה ייעודית בתחום האלימות הזוגית. הוא מגיע באופן קבוע לקבוצה ללא איחורים ומהתרשמותה עלה, כי הוא לוקח מקומו, משתף פעולה באופן מלא וכאשר מגיע לשיחות מצליח לשתף באופן פתוח על נסיבות הגעתו לשירות המבחן וכניסתו לקבוצה. כן התרשמה, כי הנאשם אדם חיובי, אשר נמצא בתחילתו של הליך טיפולי, ולהערכתם, הנאשם יכול להיתרם רבות מההליך הטיפולי הקבוצתי.

בכל הקשור להתנהלותו בתחום האלימות הזוגית, להתרשמותו של שירות המבחן מדובר באדם המתאפיין בהתנהגות אימפולסיבית, אשר כיום לאחר התחלת ההליך הטיפולי מצליח לבחון את צדדיו הפוגעניים והאלימים. בנוסף, במסגרת היחסים הזוגיים עם המתלוננת באו לידי ביטוי דפוסים של קושי לייצר מערכת יחסים זוגית יציבה והתקשה לנהל שיח מקדם עם המתלוננת. כן התרשם מאימפולסיביות סביב ניהול הקשר עם המתלוננת כאשר נטה להציג את עצמו בפניה כאדם בעל רכוש ומעמד כלכלי בשונה ממה שהיה בפועל ובמצבים בהם רצונותיו לא נענים באופן הרצוי על ידו, נראה כי היה נוטה לפעול באופן אלים ותוקפני, ללא יכולת להציב לעצמו גבול.

מאחר והנאשם הביע רצונו לשתף פעולה והסכמה להמשך הליך טיפולי בתחום האלימות הזוגית, רואה שירות המבחן חשיבות רבה בהמשך השתתפותו בטיפול במטרה לסייע לו לאמץ דפוסי התנהלות נורמטיביים בתחומים אלה.

4. בתסקיר המשלים שהגיש שירות המבחן בעניינו של הנאשם ביום 03.04.2024 המבוסס על השתתפותו בקבוצה טיפולית הממוקדת בתחום האלימות הזוגית ועל עיון ברישום הפלילי מעודכן פתח וציין, כי הנאשם הופנה לשירותיהם במסגרת תיק נוסף שענינו נהיגה בקלות ראש, סטיה מנתיב נסיעה וגרימת חבלנה של ממש. בתיק זה ניתנה המלצה שיקומית בדמות צו מבחן למשך שנה ובמסגרת צו המבחן ישתלב הנאשם בקבוצה פסיכו-חינוכית בתחום התעבורה וזאת בסיוע השתתפותו בהליך הטיפולי בתחום האלימות הזוגית וכן הטלת צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 350 שעות שיהווה עבורו עונש חינוכי ושיקומי.

אשר להשתלבותו והשתתפותו של הנאשם בקבוצה הטיפולית אליה הופנה מזה כארבעה חודשים נמסר, כי הנאשם מגיע באופן קבוע לקבוצה, לוקח את מקומו ומצליח לשתף באופן פתוח על נסיבות הגעתו ושילובו בטיפול. שירות המבחן התרשם מהנאשם כאדם חיובי ולהערכתם נתרם רבות מההליך הטיפולי הקבוצתי.

על כן ולאור האמור ולאור ההליך הטיפולי המשמעותי והאפקט החיובי עבור הנאשם מרגע השתלבותו בקבוצה, המליץ שירות המבחן כי יוטל על הנאשם צו מבחן לתקופה של שנה כאפיק שיקומי טיפולי שיסייע בשינוי התנהלותו בתא הזוגי, כן המליץ על הטלת עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 400 שעות והטלת מאסר מותנה.

5. בתסקיר עדכני מיום 26.05.2024 אודות ההליך הטיפולי שעובר הנאשם צוין, כי הנאשם ממשיך להגיע באופן רצוף וסדור לקבוצה, ממשיך לשתף פעולה עם תכני הקבוצה וממשיך לחשוף ולשתף אודות חייו, משפחתו ועתידו וכן לגבי העבירות והתנהגותו האלימה והמחירים ששילם כתוצאה מעבירותיו.

להערכת שירות המבחן, ניכר כי הנאשם נתרם מההליך הקבוצתי והקבוצה מהווה עבורו מקום משמעותי. כך גם מסר הנאשם בשיחה עמו שהקבוצה חשובה ומשמעותית עבורו וכי הוא מרגיש שהיא מסייעת לו והוא נתרם ממנה ומקבל כלים חשובים.

על כן בהתחשב בכל האמור ובהתחשב גם בכך כי הנאשם ממשיך לשתף פעולה בקבוצה וברצונו להמשיך ולהעמיק בהליך הטיפול, שב שירות המבחן על המלצותיו בתסקיר הקודם מיום 03.04.2024.

דברי נפגעת העבירה

6. ביום 17.04.24 העידה בפניי נפגעת העבירה אשר תיארה את החוויה הטראומטית והשלכותיה הפיזיות והנפשיות עליה ועל ובנותיה הקטינות. בעדותה ציינה, כי אי אפשר לתאר במילים את הנזק שנגרם לה, כי איבדה אימון באנשים ובביטחון עצמי שלה ומרגישה מאוימת בכל רגע. עוד ציינה כי היא ובנותיה הקטינות, נזקקו לטיפול רגשי ופסיכולוגי.

ראיות לעונש

7. כראיות לעונש מטעם המאשימה הוגש תדפיס מידע פלילי תעבורתי המתעד את הרשעותיו הקודמות של הנאשם בעבירות תעבורה.

טיעוני המאשימה לעונש

8. בטיעוניה בכתב, פתחה המאשימה וביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל ההולם את העבירות שביצע, מאסר מותנה מרתיע, פיצוי הולם לנפגעת העבירה וקנס.

9. בטיעוניה, עמדה באת-כוח המאשימה, תחילה על הערכים החברתיים המוגנים בהם פגע הנאשם עת ביצע עבירת ההצתה והם סיכון חיי אדם, פגיעה בשלמות הגוף, ביטחון הציבור וכן שלמות רכושו וקניינו. ולטענתה, על חומרת עבירת ההצתה וחשיבות הערכים הגלומים בה, ניתן ללמוד מהעונש המרבי הצמוד לה, 15 שנות מאסר, והסיבה נעוצה בכך כי ההצתה מאופיינת בכך כי קשה לאמוד את ההיקף שלה ונזקיה מראש ואלו יכולים להיות קטלניים ורבי היקף.

בכל הקשור לעבירה של תקיפת בת זוג וערכיה המוגנים שנפגעו, טענה המאשימה, הם זכותה של המתלוננת לשלמות גופה, בריאותה, כבודה, נפשה ובטחונה האישי. הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בעבירות אלימות בחיק המשפחה ובשל כך, קבע המחוקק כפל עונש והטעם לכך, הוא הפרת האמון הבסיסי הנלווה לתקיפה בתוך מערכת המבוססת על אמון זה אל מול הרצון לגונן על המערכת הזוגית והמשפחתית. באשר לעבירת ההיזק בזדון, טענה המאשימה, כי הערך המוגן בעבירה זו הוא ערך ההגנה על קנינו של הציבור.

המאשימה הוסיפה כי הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה הינה פגיעה משמעותית, בשים לב למהות התקיפה ואופיה, הנזק שנגרם ושעלול היה להיגרם.

10. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, טענה באת-כוח המאשימה, כי הנאשם הוא המבצע הבלעדי של המעשים ועליו מוטלת מלוא האחריות להם. הנאשם בוגר ובר דעת והיה ביכולתו להבין את אשר הוא עושה וכן יכול היה, בכל שלב, להימנע ממעשיו. יתרה מזו, אופן ביצוע עבירת ההצתה וההיזק בזדון; הצטיידות מוקדמת בחומר דליק ובאמצעי הצתה והגעה למקום בשעת ערב מאוחרת כאשר מעטים הנוכחים במקום כך שתאפשר הימלטות מהירה, לטענת המאשימה, מלמדים על תכנון מוקדם.
11. עוד הדגישה המאשימה, ביחס לאופן ביצוע העבירות, כי הנאשם, ולאחר שלא הצליח בניסיון הראשון להצית את רכב הנפגעת, שב הוא לרכבו והדליק חפץ אחר וזרק אותו לעבר רכבה של נפגעת העבירה והוא נדלק. מכאן, לגישת המאשימה, הנאשם יכל לסגת ממעשיו כאשר האש לא ניצתה אולם הוא המשיך במעשיו.
- יתרה מכך, כך לטענת המאשימה, הנאשם לא בחל באמצעים לפגוע במתלוננת, שכן מיד לאחר שהצית את רכבה, הוא המשיך והצית את סלון הכלות שבבעלותה וניכר כי הוא אינו מורתע כלל וכלל מהחוק.
12. בבחינת הנזק שנגרם וצפוי היה להיגרם מביצוע העבירות, טענה המאשימה, כי נגרם נזק לרכב ולסלון הכלות של נפגעת העבירה. מעבר לכך, יש פגיעה בביטחונה האישי כפי שהיא העידה על כך בפני בית המשפט. לכך מוסיפה המאשימה ומדגישה כי במעשיו של הנאשם היה תמון נזק פוטנציאלי רב יותר זאת בשים לב לכך, כי רכבה של נפגעת העבירה חנה בצמוד לביתה, כשההצתה אירעה באזור מגורים.
13. בהתחשב בכל האמור, ולאחר שהפנתה ב"כ המאשימה לאוסף של פסקי דין מטעמה בעניין הפסיקה הנוהגת בעבירות הצתה ובעבירות תקיפת בת זוג, היא ביקשה לקבוע, כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם נע בין 4 ל- 8 שנות מאסר בצירוף עונשים נלווים.
14. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ציינה באת-כוח המאשימה כי יש לזקוף לטובת הנאשם כי הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. לצד זאת, טענה המאשימה, כי לנאשם עבר פלילי בתחום התעבורתי כאשר הרשעתו האחרונה היא מיום 30.04.2024 בעבירות של סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה בקלות ראש וחבלה של ממש ועל כן קיים, לטעם המאשימה, הצדקה להטלת ענישה שיש בה להרתיע את הנאשם ואת הרבים ולהגן על הציבור.
- ולטענתה, המלצת שירות המבחן להטלת ענישה של צו מבחן וצו שירות לתועלת הציבור, כשמה כן היא- המלצה, היא אינה מחייבת את בית המשפט אשר בידיו ההחלטה הסופית בעניין העונש שיוטל על הנאשם ובמקרה דנן המלצה זו, בשים לב לחומרת מעשיו של הנאשם, אינה מתיישבת עם עקרון ההלימה ולא תהווה עונש מרתיע ומוחשי עבורו ואף אינה מתיישבת עם סיכויי שיקומו ומדיניות הענישה הנוהגת.
15. בהתאם לכך, בהתחשב בחומרת העבירות והערכים המוגנים שנפגעו, הצורך בהרתעה ויתר השיקולים שפורטו, ביקשה המאשימה לאמץ את מתחם העונש שהציעה ובהתאם להשית על הנאשם עונש המצוי בחלקו האמצעי של המתחם ועונשים נלווים בדמות, מאסר מותנה מרתיע, פיצוי משמעותי לנפגעת העבירה וקנס.

16. המאשימה ציינה, כי הנאשם שהה במעצר מיום 10.07.2022 עד ליום 31.01.2023 ועבר למעצר באזוק אלקטרוני מיום 01.02.2023 ועד 20.03.2024.

טיעוני הנאשם לעונש

17. בא- כוח הנאשם, טען, כי מתחם העונש בפסיקה אינו זהה ואינו דומה כלל למתחם העונש שבאת- כוח המאשימה עותרת לו ולכן יש לדחות את טענותיה הן לגבי המתחם והן לגבי מיקום העונש במתחם. הסניגור הוסיף ואבחן את פסקי הדין שאזכרה המאשימה בסיכומיה, וטען שבאותם מקרים מדובר על נסיבות חמורות כך שלדידו דווקא מפסיקה זו צריך להסיק, כי בעניינו של הנאשם, יש להטיל עונש קל יותר ולשמור על מידתיות בענישה.

18. בא כוח הנאשם הדגיש בטיעונו, כי הנאשם לקח אחריות מלאה, הודה מהרגע הראשון ושיתף פעולה. עוד ציין לטובת הנאשם, כי הינו נורמטיבי ממשפחה נורמטיבית ותומכת ואין לו עבר פלילי. בנוסף, ביקש בא-כוח הנאשם להתחשב בחלוף הזמן, שנתיים שעברו מאז האירוע בהם חירותו הוגבלה באופן קשה ביותר; היה תחילה עצור קרוב ל- 7 חודשים ולאחר מכן היה באיזוק אלקטרוני מעל לשנה ונמצא במעצר בית עד היום ובפיקוח הדוק, ועל אף כל ההגבלות האלו, לא הפר הנאשם תנאי שחרורו.

19. זאת ועוד, טען הסניגור, כי הנזקים שנגרמו ממעשיו של הנאשם הם נזקים מינימאליים; ההצתה אירעה בשעות הלילה כשאינ אנשים במקום וסלון הכלות ריק דבר המעיד כי התכוון לגרום נזק לרכוש בלבד והתקיפה היתה קלה ביותר ולא הסבה נזק גופני למתלוננת.

20. על כן ובהתחשב בכל אלו, בנסיבות העבירה, בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בשיקולי השיקום ובעיקרון ההלימה, ביקש בא כוח הנאשם לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין שנה לשנתיים. נוכח תסקירי שירות המבחן וההמלצות שבאו בעקבותיהם ונוכח ההליך הטיפולי אליו נרתם הנאשם, טען הסניגור כי יש מקום, משיקולי שיקום, לאמץ המלצות שירות המבחן ולסטות ממתחם העונש.

דברי הנאשם

21. הנאשם בדבריו בפני בית המשפט הביע חרטה, ביקש סליחה, ציין כי הינו בן אדם נורמטיבי, הביע בושה על מעשיו וביקש להתחשב ולהקל בעונשו.

דיון והכרעה

קביעת מתחם עונש הולם

22. כידוע, לאחר כניסת תיקון 113 לחוק העונשין לתוקפו, הליך גזירת העונש הוא תלת-שלבי: בשלב הראשון, יש לבחון האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, וככל שכן, האם העבירות מתייחסות למספר אירועים שונים - זאת כדי לקבוע את מספר מתחמי הענישה המתאים למקרה; בשלב השני, יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה; בשלב השלישי, יש לבחון נסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן, לגזור את עונשו של הנאשם (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (5.8.2013)).
23. כאמור, מדובר באירוע שהחל בתקיפת נפגעת העבירה והסתיים בהצתת רכושה, שבא בעקבות ועל רקע הסכסוך ביניהם. הצדדים מסכימים, כי יש לראות בכלל העבירות אירוע אחד ולקבוע מתחם ענישה אחד. בנסיבות אלו ונוכח הקשר הישיר בין המקרים והעובדה שרצף האירועים בוצע על רקע דומה, בהפרש של זמן מה זה מזה, החלטתי להתייחס לכל האירועים שבכתב האישום כאל "אירוע אחד" לצורך קביעת מתחם הענישה, כאשר ריבוי העבירות והנזקים השונים יילקחו בחשבון בקביעת מתחם העונש.
- הערכים החברתיים המוגנים
24. עבירת ההצתה הינה עבירה חמורה ביותר- שהעונש המרבי בצידה 15 שנות מאסר- זאת בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה והחומרה הגלומה מעבירה זו שראשיתה ידועה אולם לא אחריתה ועלולה להתפשט ולגרום לנזקים חמורים הן בנפש והן ברכוש.
- בתי המשפט הדגישו בפסיקתם, לא פעם, החומרה הרבה שגלומה בעבירת ההצתה, גם כאשר העבירה מתייחסת לרכוש בלבד:
- "עבירת ההצתה כשלעצמה, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, נתפסת כעבירה חמורה, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, בבחינת 'אוי לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישורנה' (ע"פ 728/13 עווידה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (20.11.2013)).
- הערכים המוגנים בעבירת ההצתה הם בטחון הציבור ושלומו, רכושו של הפרט ובטחונו האישי וכן קניינו.
25. לעניין עבירת תקיפת בת זוג- אין צורך להכביר מילים על חומרת העבירה של תקיפה בכלל ותקיפת בת-זוג בפרט ועל הערכים המוגנים העומדים ביסודה המתבטאים בהגנה על שלמות גופה של המתלוננת, חייה, שלווה נפשה, בטחונה האישי, כבודה ופרטיותה. כן מגינות העבירות על הערך של שלמות התא המשפחתי ובפרט זכותה של אישה להיות מוגנת בביתה ומפני אלימות מצד בן זוגה.
- הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה
26. כתב האישום במסגרתו הורשע הנאשם מתאר שני אירועים בהם תקף הנאשם את המתלוננת. באירוע הראשון "רגז הנאשם על נפגעת העבירה, החזיק בידו את פניה וסטר לה בפניה" ובאירוע השני, "התפתחה מריבה ... בין הנאשם לנפגעת העבירה, במהלכה תפסה נפגעת העבירה את הנאשם בפניו והנאשם בתגובה שב ותקף אותה".

27. אשר לאירועי ההצתה, נסיבות המקרה מלמדות כי תחילה הצטייד הנאשם בחומר דליק ונסע בשעת לילה לרחוב בו מתגוררת המתלוננת. הנאשם ניסה פעמים להצית את רכב המתלוננת עד אשר הצליח. הנאשם לא אמר די אלא המשיך לסלון הכלות של המתלוננת ושם הצית את הדשא ושבר את זכוכית דלת הכניסה לסלון הכלות באמצעות פטיש שהביא מרכבו.

28. חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הינו מלא ומוחלט, והנאשם יכול היה להימנע מביצוען. נסיבות התרחשות מעשה ההצתה וההיזק מלמדים, כי בכל שלב היה בידי הנאשם לעצור את מעשיו אך הוא בחר להמשיך בהם. הנאשם ניסה לפגוע ברכושה של המתלוננת ולא היסס, כשכשל ניסיונו הראשון, לנסות שוב עד שהשיג את רצונו.

29. אשר לנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, הרי שעל-פי כתב האישום נגרם נזק לרכב הב.מ.וו., לדשא הסינטטי בחזית סלון הכלות ולזכוכית הכניסה לסלון הכלות. שווים של הנזקים לא פורט, ולא הוצגו ראיות לעניין נזקי השריפה, כך שניתן להניח לטובתו של הנאשם כי לא עסקינן בנזקים גבוהים במיוחד. אך יחד עם, זאת פוטנציאל הנזק הטמון במעשיו של הנאשם לא היה מבוטל, הנאשם שלח אש ברכבה של המתלוננת עת חנה בשכונת מגורים ויכול היה בנקל להתפשט לרכבים אחרים ולהסתיים בנזק רכושי כבד. בדומה, הצתת אש בדשא הסינטטי בסלון הכלות יכלה להתפשט לנכס עצמו ולנכסים לידי, שכן הנאשם, לא יכול היה לחזות את התפשטות האש וכיוונה. זאת ועוד, הנאשם עזב את המקום מבלי לעמוד על תוצאות מעשיו, ובכך גילה אדישות לאפשרות התפשטות האש ולמרבה המזל, במקרה זה האש לא התפשטה. באשר לאלימות הזוגית ונזקיה, אין צורך להכביר מילים על הנזק הנפשי שנגרם למתלוננת עליו אף העידה בעצמה.

30. במכלול הנסיבות שפורטו, אני סבור כי במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים מצויה ברף חומרה בינוני. מדיניות הענישה הנוהגת

31. התחקות אחר פסיקה בעבירות הצתה מגלה שקיים מנעד ענישה רחב, מהקלים לכבדים, הנגזר מנסיבות ביצוע העבירה ומדרגת חומרתה. בית המשפט העליון בפסיקתו התייחס לסקאלה זו של ענישה תוך שהוא מצייין כי יש לאבחן בין הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמידית של אדם ועוד כיוצ"ב (ראו ע"פ 4036/13 אמארה נ' מדינת ישראל (5.10.2014)). בענייננו, יש להתייחס לפסיקה שבה מדובר על הצתה שנתלוותה לה עבירה נוספת, קדם לה תכנון מוקדם, תוך מניע נקמני מסוים, אשר גרמה לנזק לרכוש בלבד.

32. בע"פ 2299/18 מוחמד עביד נגד מדינת ישראל (21.10.2018), בית המשפט המחוזי גזר על המערער, אשר הצית את מכוניתה של אימו עקב סכסוך כספי שנתגלע בניהם, 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שהדגיש כי העונש שנגזר על המערער אינו חורג מרף הענישה הנוהג.

33. ע"פ 8659/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (14.5.2014), בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 18 חודשי מאסר שהוטלו על המערער אשר הורשע בהצתת נגרייה בה עבד, בשל סכסוך כספי שהתגלע על רקע פיטוריו מעבודתו. הנאשם שפך חומר דליק על מפתן דלת הכניסה המרכזית לנגרייה, ועל תחתית הקירות הסמוכים לה, הצית נייר ותחבו אל מעבר לדלת הכניסה. הנאשם עזב מיד את המקום, אך חזר כעבור זמן קצר על מנת לוודא כי האש אחזה בנגרייה. עובר אורח שהבחין בשריפה כיבה את האש. לנגרייה נגרם נזק הנאמד בשיעור של 2,000-3,000 ₪.
34. ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל, (19.04.2016), אושר עונש של 22 חודשי מאסר בפועל שנגזרו על נאשם בן 50, שהורשע בעבירות הצתה במטרה לפגוע בבטחת דרי הסביבה או בבני אדם ואיומים, בגין הצתת דלת דירת שכנתו בשעה שהמתלוננת ובתה ישנו בתוך הדירה. הנאשם לא נטל אחריות למעשיו, ולא הביע חרטה באשר לביצועם. בית המשפט קבע, כי מתחם העונש שנקבע, בין שנה לשלוש שנות מאסר, אינו מגלה סטייה ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים וכי העונש שנגזר על המערער, שבעברו מספר אירועי איומים ותקיפות, הגם שרובם התיישנו זה מכבר, הינו הולם, מאוזן וסביר.
35. בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (24.4.2013), בית המשפט הותיר על כנו עונש של 30 חודשי מאסר שהטיל בית המשפט המחוזי על המערער, אשר על רקע סכסוך מתמשך עם המתלונן, הצטייד בדלק, ולאחר מכן, השליך שני בקבוקי פלסטיק בהם הדלק, למגרש בו אוחסן ציוד השייך למתלונן ולשותפו. כתוצאה מכך, נשרף ציוד רב, אשר בית המשפט העריכו, על דרך האומדן, בשיעור של 20,000 ₪. בית המשפט העליון אישר במסגרת הערעור את מתחם הענישה שנקבע כנע בין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר והוסיף בהקשר זה כי "מתאים ואולי אף נוטה לקולא". במסגרת העונש אשר הוטל ניתן ביטוי לעובדה כי העבירה בוצעה על ידי אדם מבוגר בעל עבר נפשי ופילי, הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות.
36. בע"פ 1951/14 מקונן נ' מדינת ישראל, (15.2.2015), המערער הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה, לאחר שעל רקע סכסוך בינו לבין המתלונן, הצית חנות שבבעלותו של המתלונן הממוקמת באזור מגורים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין שנתיים וחצי לבין ארבע וחצי שנות מאסר בפועל, והשית על המערער עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור.
37. גם עיון בפסיקה בעבירות אלימות כלפי בת זוג מגלה מנעד רחב, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. במקרים הדומים לזה שלפנינו, הוטלו חודשי מאסר בודדים, ראה למשל רע"פ 303/16 פלוני נ' מדינת ישראל, 13.01.2016. בעניין זה, המבקש הורשע, על יסוד הודאתו בעבירה יחידה של תקיפה סתם של בת זוג, בכך שדחף אותה וכתוצאה מכך, מעדה המתלוננת ונפלה על הרצפה. מיד לאחר מכן, בעט המבקש במתלוננת בעודה מוטלת על הרצפה. בית המשפט גזר עליו 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי דרך עבודת שרות. הערעור ובקשת רשות הערעור שהוגשו נדחו.
38. בנסיבות העניין, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מהעבירות שביצע הנאשם, מידת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנהוגה, אני סבור, כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

חריגה ממתחם העונש

39. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בהקשר זה נקבע בפסיקה "ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א) לחוק העונשין" (ההדגשה במקור ח.ס.). פרמטרים אלו אף זוכים למשקל מוגבר מקום בו מדובר באדם צעיר ונעדר עבר פלילי (ראו ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל(18.4.2018)).

לצד זאת, נקבע כי לא בכל מקרה של תהליך טיפולי חיובי יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40ד לחוק העונשין, כאשר החריגה ממתחם העונש תעשה במקרים חריגים בלבד. לעניין זה נקבע כי חרף חשיבותו של אינטרס השיקום הוא אינו עומד לבדו, ובעת גזירת העונש יש לראות את מכלול שיקולי הענישה (ראו ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022)).

40. במקרה הנוכחי, התרשם שירות המבחן כי להליך הטיפולי אפקט חיובי על הנאשם וכי הוא נתרם מההליך הקבוצתי והקבוצה מהווה עבורו מקום משמעותי. כן ולהתרשמות שירות המבחן, הנאשם מגויס לתהליך הטיפולי ולשינוי בחייו, מגיע באופן קבוע לקבוצה, לוקח מקומו ומצליח לשתף באופן פתוח על נסיבות הגעתו ושילובו בטיפול, ממשיך לחשוף ולשתף אודות חייו, משפחתו ועתידו וכן לגבי העבירות והתנהגותו האלימה והמחירים ששילם כתוצאה מעבירותיו. להתרשמות שירות המבחן הנאשם כיום מצליח לבחון את צדדיו הפוגעניים והאלימים. נוכח התרשמות שירות המבחן מההליך הטיפולי המשמעותי שעבר הנאשם מרגע השתלבותו ולהשלכות הטיפול עליו, המליץ שירות המבחן להעמידו בצו מבחן למשך שנה ולהסתפק בענישה מרתיעה בדמות צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 400 שעות.

41. מכל האמור, סבורני כי הנאשם עבר תהליך שיקום עקבי ומשמעותי, באופן בו קיימות כיום אינדיקציות לשינוי עמוק בדרך חשיבתו והתנהלותו, מכוחן ניתן יהיה לקבוע כי יש סיכוי של ממש שישתקם, באופן המצדיק חריגה ממתחם העונש שנקבע. יחד עם זאת, לא ניתן לאמץ את מסקנות שירות המבחן במלואן ויש מקום להטיל ענישה מוחשית ומציבת גבולות, בדמות מאסר שירוצה על דרך עבודות שירות לצד צו מבחן. בקביעת עונשו של הנאשם נתתי דעתי גם לנסיבותיו האישיות ובכללן; גילו הצעיר, היותו נעדר עבר פלילי, הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן; הודאה אשר חסכה זמן שיפוטי יקר. בנוסף, התחשבתי בלקיחת האחריות המלאה, הבעת החרטה על מעשיו ובקשת הסליחה הן מהמתלוננת והן ממשפחתו על הסבל שהסב להם. גם נתתי דעתי לנזקים שהסב הנאשם במעשיו וכן נתתי דעתי למסגרת המשפחתית התומכת של הנאשם. לצד זאת, התחשבתי בתקופה הארוכה בה הוא שהה במעצר (10.07.2022 ועד ל- 31.01.2023), וכן בתקופה בה שהה במעצר באיזוק אלקטרוני (01.02.2023 ועד ל- 20.03.2024) ובמעצר בית. נסיבות אלה, אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, בצירוף סיכויי השיקום, כפי שפורטו לעיל, הביאוני למסקנה שיש לסטות ממתחם העונש שנקבע ולהימנע מהטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא.

סיכום

לאור כל האמור לעיל ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים ונתתי את דעתי לנסיבות המקרה ולנסיבות העושה, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. אני מטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל, כאשר עונש זה ירוצה במסגרת עבודות שירות בבית סוהר חרמון על-פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות ותחת פיקחו .

אני מורה לנאשם להתייצב ביום 11.9.2024 שעה 8:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות ביחידת ברקאי - עבודות שירות, שלוחה צפון - מתחם כלא מגידו.

ב"כ הנאשם יחזור ויסביר לנאשם כי עליו לעמוד בדרישות ובתנאים של מסגרת מאסר בדרך של עבודות שירות. כל הפרה של התנאים או אי עמידה בהנחיות הממונה יוביל לנקיטת צעדים כלפיו ולהפסקה מנהלית של עבודות השירות.

ב. אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 12 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על כל עבירת אלימות או רכוש מסוג עוין.

ד. הנאשם יפצה את המתלוננת בסך 25,000 ₪ אשר ישולמו תוך 90 יום.

ה. הנאשם יעמוד תחת פיקוח של שירות המבחן למשך 18 חודשים, במהלכו ימשיך בטיפול כפי שהמליץ שירות המבחן.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט.

ניתן יהיה לשלם את הקנס/ פיצוי/ ההוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י"א תמוז תשפ"ד, 17 יולי 2024, במעמד הצדדים.